

Oppdragsbrev Gjølssjøen Naturrestat

I et oppslagsverk på internett som heter Naturbase beskriver man Gjølssjøen som en innsjø øst for Øymarksjøen og sørøst for Ørje, omringet av landbruksjord. Der forklarer de også at innsjøen ble senket 2 meter på 1800 tallet, ved å åpne utløpet og slippe ut vann. Det dypeste området i sjøen er i dag på 4 meter.

På 80-tallet var det registrert 58 våtmarksfugler på Gjølssjøen, som gjorde at området ble gjort om til naturrestat senere på 90-tallet. Siden den gang har det dessverre blitt mindre og mindre fugler på området. Gjølssjøen sliter også med at det gror masse ved og i sjøen. Eutrofiering har virkelig fått tatt tak i innsjøen, og man risikerer at man ikke ser vannet lenger på store deler av innsjøen om noen år.

Det er også andre påvirkninger i sjøen, som fører til problemer for fugl i Gjølssjøen. Vannplanten hornblad har slått rot i store deler av nordre del av innsjøen. Hornblad gir gode hjemmesteder for små fisk, slik at fuglene ikke får tak i dem. De små fiskene, som det blir flere og flere av, spiser også store deler av dyreplankton, som er viktig matkilde for kyllinger til våtmarksfuglene.

Det er også et problem med en slimalge, som det blir mer og mer av i hele Haldenvassdraget. Den vokser seg tykk i vannet og kveler unna enda mer av matfatet til fuglene.

Mange problemer krever tiltak! Derfor har Haldenvassdraget vannområde og Fylkesmannen i Viken satt Dokka Nasjonale Våtmarksenter på jobben for å finne mulige løsninger for å friskmelde Gjølssjøen. Til den oppgaven er en viktig del å høre på befolkningen i Marker og ta imot innspill. Haldenvassdraget vannområde vil derfor gi 10.klasse ved Marker skole i oppdrag å sammenfatte forslag til hvordan Gjølssjøen naturrestat kan bli et viktig område for innbyggerne i Marker gjennom følgende tiltak:

1. Kunnskap
 - Hvilke forbehold bør man ta i et naturrestat med tanke på hekkeperioder og besøkende?
 - Hvilken informasjon bør være tilgjengelig for besøkende og hvordan skal denne presenteres? Eksempel: Informasjon om biologisk mangfold, Gjølssjøens historie og geografi for området
2. Tilrettelegging
 - Hvordan kan vi gjøre Gjølssjøen mer tilgjengelig for befolkningen i Ørje og omegn?
 - Hvilke typer installasjoner skal være tilgjengelig for besøkende? Lag prototyper på mulig fugletårn/besøksbygning og informasjonstavler. Hvilke hensyn må man ta for å lage tavler med lang levetid?
3. Forbedring
 - Kan man forhindre at eutrofieringen skjer like fort etter restaurering?
 - Hvilke tiltak må til for å nå målet om et bærekraftig naturrestat? Tenk på hele nedbørsfeltet til Gjølssjøen

Haldenvassdraget vannområde håper at 10.klasse ved Marker Ungdomsskole vil påta seg oppdraget å komme med forslag til restaureringsplanen for Gjølssjøen naturrestat!